

TÖRTÉNELEM

8. évfolyam

Magyar Gábor és Schultz Eszter

Tájékoztató

A történelem évfolyam vizsga igazodva az új típusú érettségi követelményeihez írásbeli és szóbeli részből tevődik össze.

- Az **ÍRÁSBELI VIZSGA** feladatai a szóbeli témakörök anyagából várhatóak. Az írásbeli vizsga feladatainak típusai: egyszerű rövid választ igénylő feladatok és egy hosszabb kifejthető kérdés (esszé jellegű). Az írásbeli és a szóbeli vizsgán is használható olyan középiskolai történelmi atlasz, amely nem tartalmaz külön kronológiát és helyesírási szótár. Az írásbeli feladatok jelentős részéhez segítségképpen megadunk valamilyen típusú forrást/forrásokat (írott, képi, diagram, grafikon, táblázat, térkép, stb.) Az érvényes írásbelihez 20%-ot meghaladó pontszámot kell elérni mindkét részből az írásbelinek.
- A **SZÓBELI TÉTELEK** mindegyikéhez több forrást is megadunk. Természetesen a vizsgázónak ezeket fel kell használnia feleletében. Az érvényes szóbelihez 20%-ot meghaladó pontszámot kell elérni.

A vizsga értékelése

Az egyszerű rövid választ igénylő feladatok, az esszé feladat és a szóbeli felelet egy-egy harmadát teszi ki a vizsga összpontszámának. Az érdemjegyek megállapítása: 35% felett elégséges, 55% felett közepes, 70% felett jó és 85% felett jeles. Amennyiben a vizsga bármely része érvénytelen (nem éri el a 20 %-ot) a vizsga elégtelen. Az év végi történelem eredményben a vizsgajegy 1/3 értékkel bír. Minden további körülményről a vizsgaszabályzat nyújt tájékoztatást.

Pontozólap		Pontszám
A feladat megértése, témátartás, a lényeg kiemelése (Feladatmegértés)	A feladat megértése, témátartás, a lényeg kiemelése 12 pont A vizsgázó a feleletében a feladatban kijelölt témát megérti-e? A vizsgázó a feleletében a feladatban kijelölt témát fejti-e ki? Túlnyomórészt a témára vonatkozó tényeket, adatokat, összefüggéseket alkalmaz? Jól emeli-e ki a lényegét?	4
Tájékozódás térben és időben (Tér és idő)	Jól azonosította-e a kort, korszakot? A feleletében bizonyította-e, hogy a témához kapcsolódó kronológiai és topográfiai ismeretekkel rendelkezik? A felelete során említett eseményeket időben és térben jól helyezte-e el?	6
A szaknyelv alkalmazása Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítettsége (Kommunikáció)	A szaknyelv alkalmazása A téma kifejtésekor használta-e a témához kapcsolódó alapvető fogalmakat? (Általános fogalmak.)	2
	A forrásokban előforduló és a feladatban használt történelmi fogalmakat jól értette-e? § A történelmi fogalmakat korhű kontextusban használta-e? (Konkrét fogalmak.)	2
	A vizsgázó szabatosan fogalmazza-e meg gondolatait? (Szabatos fogalmazás.)	2
	Mondatai, mondanivalója koherens-e? (Árnyaltság, több szempontúság)	2
	Gondolatmenete világos, követhető? A vizsgázó a feleletét logikusan építi fel? (Szerkesztés)	2
Források használata és értékelése (Forrás)	Felhasználta-e a forrásokat a feleletében? Beépítette-e a forrásokat a feleletébe? (Rögzítés) (1) A rendelkezésre bocsátott forrásokat értelmezte-e? Vont-e le következtetéseket a forrásokból? (Megállapítás) (2)	12

Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása (Események)	A történelmi események és jelenségek bemutatásakor milyen mélységben tárta azok okait, következményeit? Igazolta-e feleletében, hogy a történelmi eseményeknek általában több oka és következménye van? Tartalmilag gazdagon rendszerezte és alkalmazta-e a témához kapcsolódó ismereteit? (Rögzítés) (1) (Megállapítás) (2)	18
Összesen		50

Tételek

1. Zsidó állam és zsidó vallás

- A Palesztina földje
- A zsidó hitvilág
- Dávid és Salamon
- Hanyatlás, fogság
- Monoteista vallás születik
- **Forráselemzés: Ószövetség**

2. Az athéni demokrácia működése a Kr. e. V. században

- Kleiszthenész törvényei
- Periklész és kora
- Az athéni demokrácia működése
- Feleletében említsse meg a polisz fogalmát, a görög gyarmatosítás társadalomra gyakorolt hatását, a timokratikus és a területi elvű alkotmány különbözőségét!
- **Forráselemzés: Thuküdidesz: Periklész beszéde**

3. Vallás és kultúra, tudományok és művészetek a klasszikus (Kr.e. VI – V. sz.) korban és a hellenizmus korában

- Görög vallás és hitvilág jellemzői
- Olimpiák
- Tudományok: történetírás, természettudományok
- Építészet, szobrászat
- Válaszában kitérhet a görög filozófiára és színházra is!
- **Forráselemzés: Arisztophanesz. (Miért volt fontos a színház a demokráciában?)**

4. A római köztársaság válsága és Julius Caesar egyeduralmi kísérlete

- A válság okai
- Caesar élete és politikai pályája
- Válaszában kitérhet Augustus principátusára is!
- **Forráselemzés: Plutarkhosz: Párhuzamos életrajzok: Julius Caesar**

5. A kereszténység születése és elterjedése, történetének főbb állomásai

- A hellenizált Palesztina
- Jézus élete és működése
- A kereszténység főbb tanításai források alapján
- Mutassa be a kereszténység megerősödésének folyamatát!
- **Forráselemzés: Újszövetség**

6. A keresztény egyház kialakulása

- A Válaszában kitérhet a szerzetesrendekre is (rendek, életmódjuk, szerepük az írásbeliségben)
- A Pápai Állam
- Skizma
- A nyugati és a keleti kereszténység főbb jellemzői. Hitélet és vallások
- A romanika és a gótika bemutatása példákön keresztül
- **Forráselemzés: II. gergely pápa levele a bizánci császárhoz**

7. Mutassa be a kora középkori nyugat-európai gazdasági-társadalmi átalakulást a frank példán keresztül!

- A kora középkor gazdasága: visszaesés (az ókorhoz képest), népvándorlás következményei,
- Újítások a termelésben,
- A középkori uradalmak világa
- A feudális társadalom kialakulása, a hűbéri rendszer jellemzése, a jobbágyság fogalma
- Forráselemzés: Hűbéri eskü szövege, oklevélminta

8. A középkori városok és kereskedelem

- Ismertesse a XIII-XV. századi nyugat-európai kereskedelem és városok jellemzőit! Mutassa be kialakulásuk körülményeit, a városban élők társadalmi csoportjait, és tárja fel a gazdasági tevékenység és az életmód közötti összefüggéseket!
- Kereskedelmi útvonalak bemutatása
- Középkori vásárok
- Városok kialakulása
- A város külső képe, szerkezete, jellegzetes épületei
- A mindennapi élet jellemzői
- A lakosok társadalmi helyzete, jellemző foglalkozása
- A város jogi helyzete, irányítása
- **Forrás: Gilbert de Nogent önéletrajzából részlet**

9 Az Iszlám vallás kialakulása és az Arab Birodalom létrejötte

- Mohamed fellépése
- Az Iszlám tanítása
- Az arab birodalom kialakulása, jellemzői
- Az Iszlám kultúra főbb jellemzői
- **Forráselemzés: Részletek a Koránból**

10. A magyarság vándorlása, megtelepedése, a kalandozások kora. A középkori magyar királyság megeremtése

- A magyarok eredete és vándorlási útvonala
- A honfoglalás, a „kettős honfoglalás” kérdése
- A honfoglalók társadalma, hitvilága
- Géza uralkodása
- **Forráselemzés: István törvényei, Ibn Ruzta, Al Gardizi, Bölcs Leó**

